

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

EDUcentrum

DEMOKRATICKÁ
ŠKOLA

Metodický list

Síla clickbaitu

Časová náročnost:	45 minut
Cílová skupina:	2. ročník SŠ
Počet studentů:	30
Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace, český jazyk a literatura
Průřezová témata:	Mediální výchova Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova
Klíčové kompetence:	Kompetence k řešení problémů Kompetence k učení Kompetence práce s informacemi
Pomůcky:	Prezenčně: pracovní list, tužka, sešit, tabule, mobilní zařízení Distančně: pracovní list, počítač, případně tužka a papír, Mentimeter.com
Klíčová slova:	clickbait, zpravodajství, mediální výchova
Způsob ověření:	PREZENČNÍ
Autor:	Bc. Jana Kapounová

ANOTACE aneb O ČEM JE TATO AKTIVITA?

Při aktivitě Síla clickbaitu studenti druhých ročníků středních odborných škol pracují s internetovým mediálním obsahem. Kromě celkové jazykové analýzy textu se zaměřují zejména na vztah titulku a obsahu sdělení článku, srovnávají informace a zamýšlejí se nad důvodem volby dané formulace, výhodami a nevýhodami zavádějící informace obsažené v titulku, které se v mediálním prostoru říká clickbait. Aktivita klade důraz na kompetence v oblasti mediální gramotnosti a na kritické čtení s porozuměním.

CÍLE

Student samostatně vyhledává informace, vybírá je a analyzuje.

Student čte text s porozuměním.

Student uvede výhody a nevýhody clickbaitu.

Student objasní, proč média clickbaity používají.

POPIS PRŮBĚHU AKTIVITY aneb JAK NA TO?

Prezenční forma:

Úvod (5 minut)

Sdílíme žákům na tabuli odkaz/kód na Mentimeter.com, kde se objeví novinový titulek, konkrétně: „Chlapeček (3 roky) se ztratil mamince na Černém Mostě. Uplakaného dítěte se ujali strážníci, rozmluvila ho pouta a obušek.“ Každý student má stručně shrnout, jak daný titulek pochopil, a odpověď zaslat přes Mentimeter (pomocí mobilu).

Diskuse (5 minut)

Sdílíme na obrazovce odpovědi studentů a společně s nimi komentujeme, co studenti uváděli. Zaměříme se zejména na odpovědi, které se nějakým způsobem vymykají.

Práce s textem (15 minut)

Předáme žákům tištěný článek, z kterého titulek pochází, a sdělíme studentům další pokyny k práci. Studenti mají za úkol přečíst celý článek (z Blesk.cz, zdroj uveden v poznámkách) a srovnat jeho obsah s titulem. Kromě toho se studenti soustředí na další prvky textu (grafická úprava, obsah článku, slovní zásoba), ty jsou vyjmenovány na listu, který studenti od učitele obdrží. Tam si i studenti dělají poznámky a píšou své odpovědi.

Diskuse (8 minut)

Studenti společně s učitelem analyzují internetový článek. Řídíme diskusi, uvedeme, o které

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

EDUcentrum

části se studenty zrovna budeme bavit, a necháme jim prostor vyjádřit se. Jednotlivé body zapisujeme na tabuli.

Reflexe (10 minut)

Vyzveme studenty, aby se vrátili k aplikaci Mentimeter (stačí znovu zadat kód, který byl zaslán na začátku hodiny). Studenti mají nejprve odpovědět na otázku, zda se někdy setkali s pojmem „clickbait“ (ano - ne). Pokud se objevila negativní odpověď, vysvětlíme společně se studenty, v čem clickbait spočívá. Studentům dále přečteme jednu z dostupných definic clickabitu. V další otázce mají studenti uvést, kde se podle nich clickbait nejčastěji objevuje, nebo kde se s ním sami setkali. V dalších dvou otázkách se studenti mají zamyslet nad tím, proč se clickbait využívá, jaké má výhody a nevýhody (a pro koho). Vždy každou otázku sdílíme na obrazovce společně s odpověďmi studentů a můžeme se k nim vyjádřit, stejně tak i studenti.

Shrnutí (2 minuty)

Společně se studenty shrneme výhody a nevýhody clickbaitu, píšeme je do dvou sloupců na tabuli.

CO UKÁZALA PRAXE A REFLEXE?

Studenti mají s pojmem clickbait poměrně dost zkušeností, znají ho zejména z prostředí tzv. youtuberů. Některé studenty překvapilo (respektive je dříve nenapadlo), že daný postup používají i běžně čtená a časem „ověřená“ média.

Studenti sami znali několik videí a informačních textů, které se problematice clickbaitu věnují a které upozorňují na jejich podstatu a nebezpečí.

Je dobré dát studentům prostor sdílet zkušenosti a předávat si návrhy na zajímavá videa a informace.

Mentimeter je dobrá volba pro zajištění toho, aby se všichni studenti nějakým způsobem vyjádřili. Odpovědi jsou ale anonymizované a je třeba počítat s tím, že někteří studenti se „nepřihlásí“ ke své odpovědi.

Zároveň se občas stalo, že některé odpovědi se netýkaly daného tématu (studenti zřejmě chtěli pobavit své spolužáky). Je na daném učiteli, jakým způsobem bude na tyto odpovědi reagovat.

DALŠÍ POZNÁMKY, TIPY NEBO DOPORUČENÍ

Zdroj textu: <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-praha-praha-zpravy/674781/chlapecek-3-se-ztratil-mamince-na-cernem-moste-uplakaneho-ditete-se-ujali-straznici-rozmluvily-ho-pouta-a-obusek.html?fbclid=IwAR03JdValXc8QC1oOxGlrTCYLGyNiCZO2YQvFULIdO-D4End8VJzBo0bhDdg> [cit. 2.6.2021]

Definice clickabaitu: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Clickbait> [cit. 20.6.2021]

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Při distanční výuce je možné také využívat Mentimeter, ale je třeba pro online hodinu používat aplikaci, kde jde sdílet obrazovka.

Je třeba zajistit, aby žáci měli během vyučovací hodiny mobily s připojením k internetu, případně zajistit počítačovou učebnu (kvůli práci s aplikací Mentimeter).

Tip na rozšiřující aktivitu:

Zadejte studentům úkol, v jehož rámci mají vymyslet vlastní clickbaitový titulek ke článku, který sami uznáte za vhodný. K tvorbě clickbaitu využijte online grafický editor Canva.com, například šablonu „Zpravodaj“, kde studenti sami mohou vytvořit úvodní stránku fiktivního zpravodajského serveru (a tak pracovat nejen s „clickbaitovým“ textem, ale i fotografiemi).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

EDUcentrum

DEMOKRATICKÁ
ŠKOLA